

Tillsyn gällande barnomsorgens personalsammansättning

Inledning av ärendet

Ålands miljö och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHHM) har i egenskap av tillsynsmyndighet för barnomsorgen på Åland¹ i verksamhetsplanen för år 2025 uppställt som ett tillsynsmål att granska personalens antal och sammansättning vid de kommunala daghemmen (exkl. gruppfamiljedaghem) på Åland. Genom tillsynen granskas behörigheten hos lärare inom barnomsorgen och barnskötare. ÅMHHM har även valt att beakta daghemsföreståndare och socionomer i barnomsorgen för att utreda om andelen personal med högskoleexamen på de kommunala daghemmen uppfyller de lagstadgade kraven.

Utredning och utlåtanden

ÅMHHM har utfört tillsynen i form av en enkät där kommunerna ombads redogöra för situationen i respektive kommun per den 31.5.2025.

Enkäten har bestått av två delar. I den första delen har övergripande frågor ställts om personalens antal, behörigheter och anställningsformer. Syftet har varit att få en lägesbeskrivning. I den andra delen har frågor ställts utgående från uppgifterna i nämnda lägesbeskrivning, såsom huruvida antalet anställda med högskoleutbildning på daghemmen uppfyller minimigränsvärden fastställda i lag.

Som en del av tillsynen har ÅMHHM granskat om anställningstidens längd för personal som inte uppfyller behörighetskraven, faller inom ramen för lagstadgade undantagsmöjligheter att anställa ifrågavarande personal.

¹ Landskapslag (2020:32) om barnomsorg och grundskola, Del II 9 kap 44 §

Beslut och motiveringar

Beslut

ÅMHHM uppmärksamgör med stöd av Del II 9 kap. 46 § 2 mom. i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola Mariehamns stad på att verksamheten vid daghemmen enligt del II 9 § i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola ska ordnas så att minst var tredje anställd personal i daghemmen ska ha högskoleexamen och att det på varje avdelning i daghemmen ska finnas minst en anställd med högskoleexamen.

Motiveringar

Personalsammansättningen inom barnomsorgen regleras särskilt i del II 9 § och i del V 3 och 5 §§ i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola. Enligt lagrummen ska personalen på daghem ha gymnasie- eller högskoleexamen. Minst var tredje anställd ska ha högskoleexamen och på varje avdelning ska det finnas minst en anställd med högskoleexamen. I daghemmen ska det finnas lärare inom barnomsorgen och barnskötare. Om det inte är möjligt att anställa en person som uppfyller behörighetskraven kan kommunen för högst ett års tid anställa en person som har tillräcklig skicklighet och förmåga att sköta tjänsten eller uppgiften.

ÅMHHM konstaterar att Mariehamns stad uppger att de inte uppfyller ovan angivna krav på att minst var tredje anställd i stadens daghem ska ha högskoleexamen, samt att det på varje avdelning ska finnas minst en anställd lärare i barnomsorgen. ÅMHHM uppmärksamgör Mariehamns stad på gällande lagkrav i ärendets beslutsdel.

I övrigt vidtar ÅMHHM inga tillsynsåtgärder med anledning av Mariehamn stads svar på ovan angivna enkät.

Besvär

I enlighet med Del II 9 kap. 46 § 3 mom. i landskapslagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola kan inte ändring i detta beslut sökas genom besvär.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Peter Holm
Myndighetschef
Beslutande

Mikael Granholm
Social- och hälsovårdsinspektör
Föredragande

Bilaga

- Projektrapport: Tillsyn gällande barnomsorgens personalsammansättning
- Sammanställning av stadens enkätsvar